

Галина Ткачук

Білка Квасоля та Опівнічний Пожирака

Малювала
Наталія Кашчак

ВИДАВНИЦТВО
РАНOK

літературна агенція
ВАРОВОКА

УДК 82-93
Т48

Ткачук Галина

Т48 Білка Квасоля та Опівнічний Пожирака / Галина Ткачук. —
Харків : Вид-во «Ранок», 2019. — 72 с.

ISBN 978-617-00-0000-0

У стародавньому Києві на Подолі жила собі дівчинка на ім'я Квасоля. У ті часи багато хто з киян умів перетворюватися на тварин чи птахів. Квасоля була білкулакою, бо перекидалася на білку. Якось у Києві з'явився таємничий невловимий злодій — Опівнічний Пожирака. Квасолин тато — відьмак Буряк, вирішив знайти спосіб відлякати ненажеру. Небезпечними й химерними околицями Києва Квасоля разом із бузиновим чоловічком Патикославом вирушають на пошуки інгредієнтів для чарівного зілля Буряка.

УДК 82-93

*Моєму дідові Василю Трохимовичу Ткачуку,
найкращому на світі оповідачу неймовірних
історій, із любов'ю та вдячністю*

ISBN 978-617-

© Ткачук Г., текст, 2019
© Кацак Н., іл., 2019
© ТОВ Видавництво «Ранок», 2019

Всевідун Києва
Знає все.
Але це не завжди
стає в пригоді

Патикослав
Бузиновий
чоловічок Квасолі

Квасоля
Київська дівчинка, яка вміє
перекидатися на білку

Бузиновий Кущ
Великий і рішучий
кущ бузини

Їжетяг
Огородний пан
у малесенькій шапочці.
Із Боярки

Лихе Око
Око, яке має лиху силу.
Ну от дуже лиху!

Усежм'як

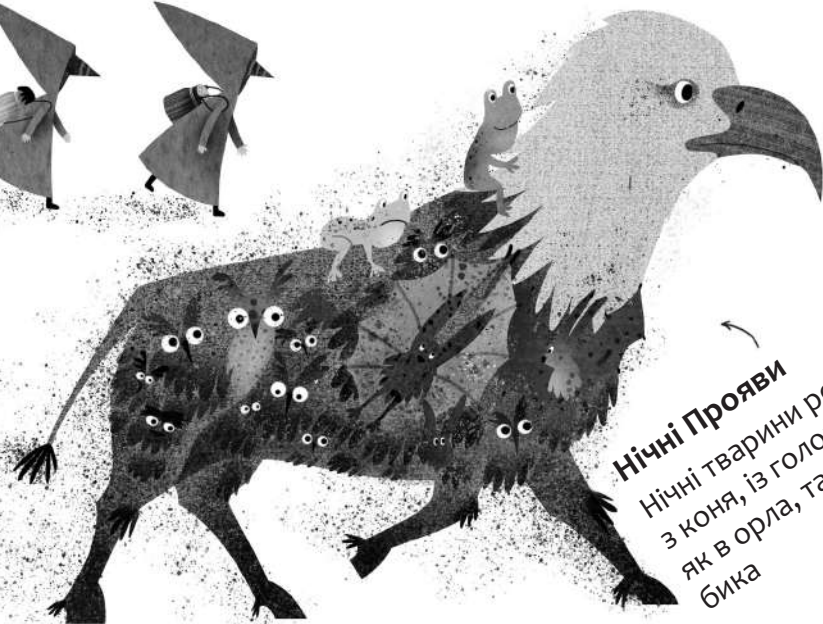
Водій маршрутки Київ-Фастів.
Уміє перекидатися на хом'яка

Ящірка
Стара й розумна

Малинові Оббируни
Таємничі істоти
в сірих старих плащах

Нічні Прояви
Нічні тварини розміром
з коня, із головою,
як в орла, та з тілом
бика

Фавст

Найвидатніший чарівник
давніх часів.
Трошки нервовий

Миша

Гончарка.
Мати Квасолі

Драбомисл
Перша в Києві
Драбина-детектив

Ведмідь

Лісовий звір,
схильний до суперечок

Буряк

Відьмак.
Батько Квасолі

Вовк

Теж лісовий звір.
Живе у Зненаць-
кому яру

1. ХТО ТАКІ БІЛКУЛАКИ

У сиву давнину на величних горах над могутнім Дніпром стояло славне місто Київ. Воно й зараз стоїть там само. Але, будьмо щирі, це вже зовсім інша історія.

Тоді ж Київ був набагато менший і здебільшого дерев'яний. Будинок із каменю був тільки у князя. Але князь не дуже любив довго сидіти в цьому будинку. Бо там було страшенно холодно.

У давньому Києві все було інакше ще й через відсутність сучасних технологій. Саме тому киянам доводилося жити цікавим життям. Наприклад, перекидатися на тварин.

Найпопулярнішою твариною для перекидання був, звісно ж, вовк. Усі ж знають про вовкулаків! Але не бракувало й охочих побути іншими тваринами, навіть птахами! А окремі кияни перекидалися на гриби.

Наша ж історія починається з **білкулаки**. Тобто з дівчинки, яка вміла перекидатися на білку. Звали її Квасолина, або ж просто Квасоля.

2. З'являється Пожирака!

Багато хто вважає, що в давньому Києві всі імена були красиві й романтичні. Як-от Доброслава чи Красоквітка. Якщо ж чесно, людей тоді називали набагато простіше. Наприклад, Гатило, Пиляйло чи Реготайло. Худяк, Будяк, а то й Черв'як. Вітронюх, Кущовид, Всюдичух. А особливо вигадливі батьки могли назвати свою доню Радоверба чи Окунедана.

Тож білкулаці дуже пощастило, що її звали просто Квасоля.

Жила Квасоля в самому центрі Києва, на теперішній Воздвиженці. Тоді це місце називалося урочищем Гончарі та вважалось київським передмістям. Оскільки на той час іще жодної піцерії не побудували, найбільше у світі Квасоля любила піріжки з капустою. Особливо якщо спершу натерти їх часничком.

Якось, а точніше — першого серпня сімсот сімдесят сьомого року, Квасоля гойдалася в гамаку у своєму

дворі й натирала собі пиріжки часничком. Коли це з-за паркану почувся схвильований голос її сусіда Гучночиха:

— А-а-а-а! На нас напав Опівнічний Пожирака! Він нищить усю їжу Києва!

У ту ж секунду Квасоля зіскочила з гамака й кинулася шукати батьків, щоб негайно повідати їм тривожну звістку.

3. ВІДЬМАК БУРЯК

Маму Квасолі звали Миша. Працювала вона гончаркою. Тому вся її родина й жила в урочищі Гончарі.

Тата Квасолі звали Буряк. Він працював київським відьмаком.

Оскільки в Києві відьом ніколи не бракувало, вони становили конкуренцію Бурякові. Тому він змушений був вигадати **суперпослугу** для киян, щоб заробити грошей. А саме: Буряк **учив дітей перекидатися на гризунів!** Він і навчив Квасолю ставати білкою.

Друга суперпослуга відьмака Буряка — іграшки з бузинових патичків, бузинові чоловічки.

Самих чоловічків кожна дитина могла зробити сама. Але Бурякові чари допомагали іграшкам ожити. Тож у давньому Києві чи не за кожною дитиною бігав свій маленький бузиновий чоловічок.

От і зараз за Квасолею біг її бузиновий чоловічок Патикослав, або просто Славко. Біг і кричав:

— Зберігаймо спокій! Пожирака не нападає вдень! Він — Опівнічний, тож маємо час до ночі! Я обов'язково вигадую, як порятувати Київ!

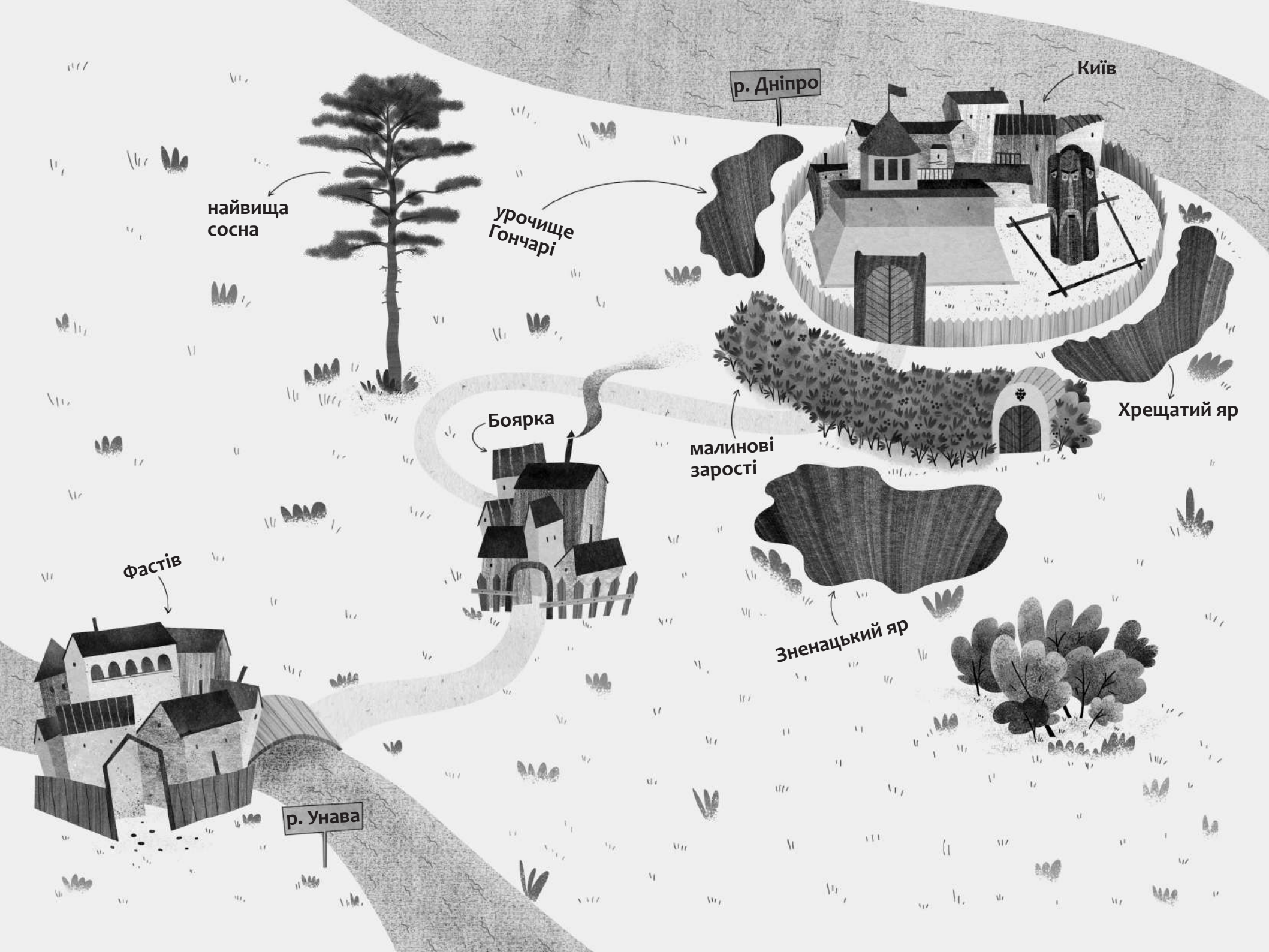
4. ЩО ПОТРІБНО ДЛЯ ЗІЛЛЯ

Професія Квасолиного тата Буряка була небезпечною. Адже для чарівного зілля, яке оживляло бузиновий народ, потрібні були дуже рідкісні складники. Наприклад, слина скаженого вепра, зуб задумливого бобра та шкаралупа яйця вередливої черепахи. Однак Квасоля завжди допомагала татові шукати ці складники. Бо ж у давньому Києві не було шкіл. Тому дітям доводилося щодня допомагати батькам.

Серед Квасолиних обов'язків якраз було здобування потрібних складників для Бурякового зілля. Тому в київських лісах Квасоля мала чимало знайомих задумливих бобрів і вередливих черепах. Але їй не дуже щастило на сказаних вепрів.

Якщо чесно, добувати складники для зілля було складнувати. Тому Квасоля спершу намагалася махлювати. Наприклад, замість слини скаженого вепра якось віддала батькові слину їхнього сусіда Гучночиха.

Спершу все ніби спрацювало, проте бузинові чоловічки тієї партії відзначалися схильністю до такого вигадливого лихослів'я, що їх любили не лише діти, а й дорослі.

найвища
сосна

урочище
Гончарі

р. Дніпро

Київ

Хрещатий яр

малинові
зарості

Знацький яр

Боярка

Фастів

р. Унава

5. ДВІ ЛОЖКИ КАШІ

Мені дуже хотілося б написати, що давні кияни вирізнялися чесністю та порядністю, тому ніхто ніколи нічого ні в кого не крав. Але, на жаль, цього я зробити не можу. Бо ви ж уже знаєте, що тими днями, про які йдеться, у Києві з'явився таємний невловимий злодій. І кияни охрестили його Опівнічним Пожиракою.

Цей зловмисник залазив уночі через вікна на кухні киян і з'їдав усе найсмачніше. Сам київський воєвода Буєбабак поклявся вистежити Пожираку й поставити перед очима суворого правосуддя. Наступної ночі після цієї заяви з кухні самого Буєбабака було викрадено миску аґрусу та дві ложки каші, які лишилися після вечері.

Пригадуючи все, що відомо про Пожираку, Патикослав сидів у заростях часнику. І намагався придумати, як би то порятувати Київ від нічного злодія.

А тим часом відьмак Буряк уже мав чудову ідею! Він вирішив оживити накривки глиняних горщиків, які виготовляла його дружина Миша. Такі живі накривки мали міцно притискатися до горщика, якщо хтось схоче скуштувати страву без дозволу господарів. А якщо горщик завважував, що злодій заліз на кухню й безсоромно намагається щось украсти, — накривка мала підлетіти, прилипнути крадієві до лица й триматися так, аж поки він не гепнеться на підлогу.

Буряк не був упевнений на сто відсотків, що цей задум вдасться, але спробувати було варто. І Патикослав із Квасолею були частиною плану!

6. ЖВАВІШЕ!

Рано-вранці Квасоля та Славко вирушили з рідного дому в таємничу гущавину темного лісу по таємні складники.

Квасоля завзято крокувала, а Славко понуро сидів на її плечі, підперши свою голову рукою-патичком.

«Шкода, що не я вигадав оцей план із захисними накривками», — подумав він і тихо зітхнув.

М'яка долонька Квасолі обережно погладила бузинового чоловічка по спині. Але він зітхнув іще раз.

«Але я... Я можу взяти на себе відповідальність за збирання складників! Я можу очолити цю операцію!» — ця думка змусила Славка широко всміхнутися та зістрибнути з плеча Квасолі на стежку.

— Гайда до лісу! Жвавіше! — загукав він до Квасолі.

Бузиновий чоловічок крокував усе швидше й швидше, а подумки тим часом пригадував список складників нового зілля, які треба було принести з темного лісу. Славко відчував, що це його шанс!

Отже, список був такий:

хвіст войовничої ящірки,

три волосини схильного до суперечок ведмедя,

цілий мішечок листя дикої малини,

вовчі ягоди (Буряк казав, що це можуть бути будь-які ягоди, головне, щоб вони колись належали вовкові).

І останній, найважливіший складник — *золота кора найвищої сосни*.

7. МАЛИНОВІ ОББИРУНИ

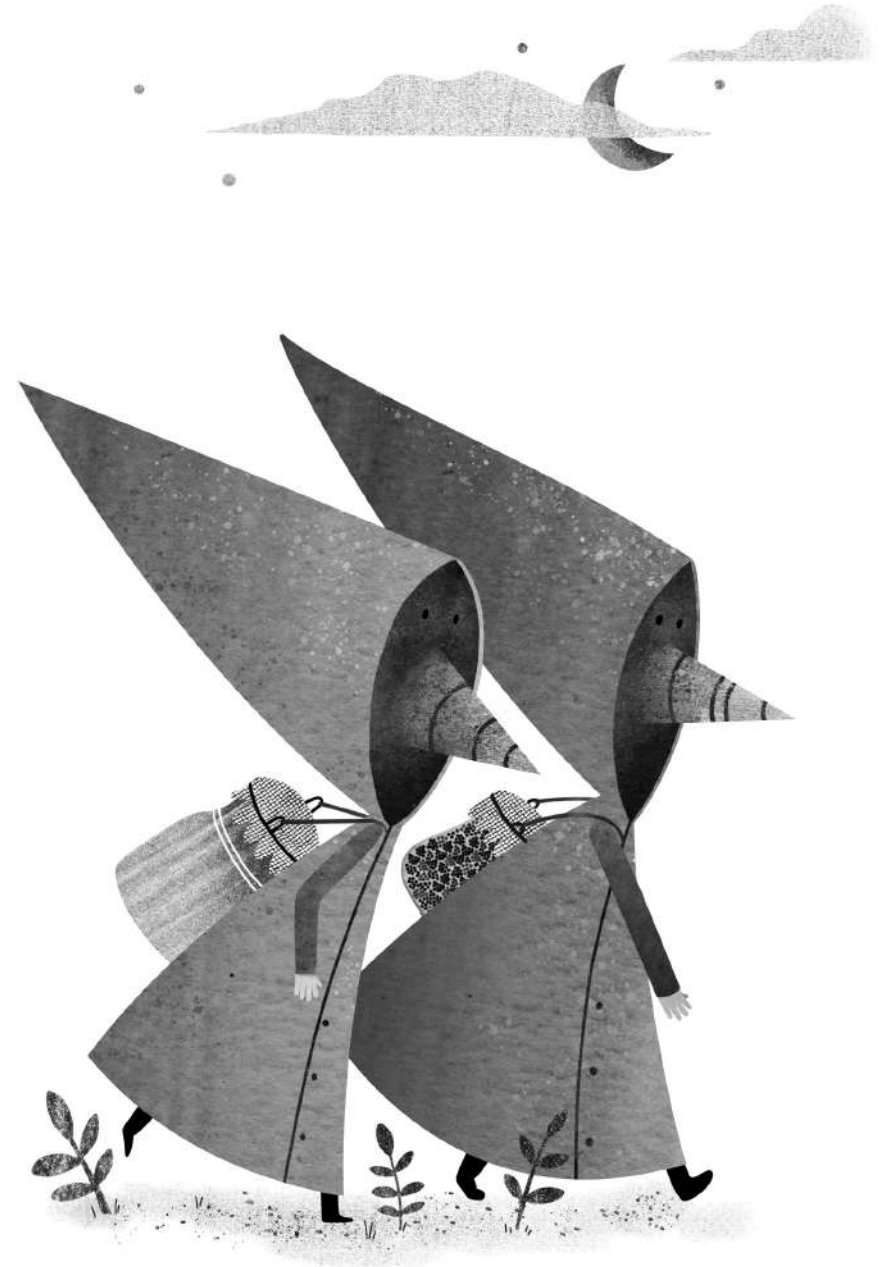
Найлегше було знайти листя дикої малини. Вона росла одразу на узліссі.

Жодній людині, щоправда, ніколи не вдавалося зібрати тут *ягід* малини. Бо як би рано не вставали кияни та як би швидко не бігли до лісу — завжди виявлялося, що всю малину вже хтось обібрав.

Кияни марно підозрювали одне одного, адже справжні винуватці — Малинові Оббируни. Таємничі істоти в сірих старих плащах, які ще зночі виходять на справу. Тому до світанку вся малина скрізь на узліссях під Києвом уже обібрана.

Ці істоти живуть у київських передмістях і досі.

Малинові Оббируни варять смачне малинове варення, розливають по півлітрових слоїках, ховають

по темних погребях і ніколи не їдять. Однак ніколи не забувають наклеїти на слоїк папірчик і поставити там дату — рік виготовлення свого варення.

Тому кожен із нас, мабуть, часом знаходив у глибоких погребях і в темних комірках запилюжені півлітрові слоїки, на яких наліплені папірчики з датами: 2003, 1998, 1985... А колись у дитинстві я навіть знайшла банку з цифрою 82! Це малинове варення було зварене Оббирунами ще до заснування Києва! Адже ми знаємо, що датою заснування нашої столиці історики вважають 482 рік. Тож моя знахідка доводить, що Малинові Оббируни жили тут іще за 400 років до приїзду Кия! Відповідно, можна бути на сто відсотків певними, що коли Кий, Щек, Хорив та їхня сестра Либідь припливли в ці місця на човні заснувати Київ, то малини на узліссях для них уже не було.

Коли полотняна торбинка з вишитим на ній Оббируном була вже повна малинового листя, Квасоля та Славко рушили далі в ліс.

Але не встигли вони зробити й десяти кроків, як чийсь гучний невдоволений голос їх зупинив:

— А ви хто такі?

— А чому ви питаєте? — відповіла запитанням на запитання Квасоля, як то здавна заведено в Києві та його передмістях.

— Мушу знать, — відповіли так само нізвідки, але ніби з кущів.

— Що ж вас змушує? — запитала Квасоля.

— Цікавість і обурення, бо я не сподівався когось тут побачити.

— М-між іншим, — устряг у розмову Патикослав, трошки хвилюючись, — ви часом не знаєте якусь войовничу ящірку, яка живе неподалік?

— Ні, — чесно відповів голос із кущів.

— Що ж, погано, — уже впевненіше вів далі Патикослав. — Тоді, можливо, вам відомий якийсь схильний до суперечок ведмідь?

— Тю, та це ж я! — відповіли з кущів, і на стежку до Квасолини й Патикослава вайлуватого вийшов здоровенний ведмедяка.

Квасоля з переляку перекинулася через голову, стала білкою та з криком «За мною!» втекла на верхівку найближчої сосни.

Однак Патикослав не побіг за білкою, а лишився сам-на-сам із ведмедем. Славко вперше був у такій бентежній ситуації, тому всі гілочки, з яких він складався, почали тремтіти, кожна на свій лад.

Але бузиновий чоловічок не мав права змарнувати такий шанс! Тож він глибоко вдихнув, моргнув, видихнув і сказав:

— М-мене звати Патикослав, і я хотів би попросити у вас три волосини.

(У давньому Києві всі зверталися одне до одного тільки на ви, такий був звичай.)

— Які ще волосини? — не зрозумів ведмідь.

— Три волосини з вашого хутра, будь ласка, — уточнив Патикослав та широко всміхнувся.

— Тю ти, лиха патичино! Тьху! — вилаявся ведмідь, розвернувся й пішов, куди йому було треба.

В очах у Патикослава аж потемніло з розпачу.

— Стійте! Заждіть! — загукав він ведмедеві. — У мене до вас є чудова пропозиція!

У цю мить маленька тепла долонька торкнула Славка за плече. Квасоля, яка вже знову була дівчинкою, стояла за спиною бузинового чоловічка й показувала рукою на кущі:

— Гляньте!

Чималий жмут ведмежої шерсті лишився на колючках малини.

Патикослав швидко підбіг, обережно зібрав усе хутро й зачекав, поки Квасоля дістане зі свого наплічника спеціальну торбочку з вишитим на ній ведмедем. А точніше — зі схильним до суперечок ведмедем.

9. ЗНЕНАЦЬКИЙ ЯР

У давньому Києві всі добре розуміли мову тварин. Адже в ті часи людина могла будь-де зустріти диких звірів. Бо коли на твою стежку виходить, наприклад, ведмідь або вовк, краще тобі розуміти, що він має на увазі.

Ведмідь Патикославові та Квасолі сьогодні вже зустрівся, тепер треба знайти десь вовка, щоб узяти в нього вовчі ягоди.

— Квасолю, чи пам'ятаєте ви того вовка, який живе у Зненацькому яру? — запитав Славко, коли компанія поновила свій похід углиб лісу.

— Того самотнього вовка, якого ми знайшли, коли нам був потрібен зубець часнику, розчавлений лапою самотнього вовка? Сумніваюся, що в нього водяться хоч якісь ягоди.

— Повірте мені, знайдуться. Я маю план, — хитро примружив око Патикослав.

Зненацький яр, як завжди, з'явився на шляху мандрівників зненацька. Стежка оминала його, тож Квасолі довелося спускатися через кущі й чагарники та знову посадити Патикослава на плече.

У неохайному лігві на самому дні яру лежав самотній вовк.

— Але ж, люди добрі, де я вам візьму хоч якихось ягід?! — обурився він, коли дізнався, чому Квасоля зі Славком прийшли до нього.

Квасоля сумно зітхнула та присіла на траву.

— С-скажіть, а чи є у вашому лігві якийсь занедбаний куточок? — раптом запитав у вовка Патикослав.

— Є, — відповів вовк здивовано. — Коротко кажучи, воно в мене все страшенно занедбане.

— Це добре, — зрадів бузиновий чоловічок, знову трошки хвилюючись. — Н-не заперечуєте, якщо я зазирну на хвилинку?

— Ну зазирніть, — знизав плечима вовк.

За хвилинку Патикослав уже вибіг із лігва з переможним криком «Ага!» та півлітровим слоїком малинового варення в руці.

На пожовклому папірці, приклеєному до накривки, стояла щаслива дата 07.07.770.

— Ось вони, вовчі ягоди! Щоправда консервовані, але то дрібниці! — усміхнувся бузиновий чоловічок.

— Ці вже Оббируни, пхають скрізь свої банки, чорт би їх забрав! — вилаявся вовк.

— Там у вас, до речі, ще дві банки компоту, — завважив Славко.

— Ага, дякую! — кивнув вовк. — Я зовсім про нього забув.

10. МАРШРУТКИ ДАВНЬОГО КИЄВА

— Наступний пункт списку — кора найвищої сосни! — нагадав Славко, поки Квасоля намагалася запхнути слоїк варення в мішечок із вишитими на ньому вовчими ягодами.

До найвищої сосни київського лісу треба було їхати приблизно годину маршруткою Київ-Фастів.

Старокиївські маршрутки були приблизно такі самі, як і нинішні: жовта коробка, під зав'язку набита різним людом. Щоправда, у ті часи маршрутки були дерев'яні й тягнули їх коні. Водій сидів у салоні, як і зараз. І так само крутив кермо та перемикав коробку передач.

Патикослав іще на зупинці завбачливо пірнув у Квасолин наплічник, щоб не довелося платити за двох. Бо ж кияни здавна намагалися часом зекономити на проїзді.

На зупинку підїхала переповнена маршрутка, і Квасоля залїзла в задні двері на останню сходинку.

— Передаємо за проїзд, задня площадка! — гаркнув огрядний водій-хом'якулака*. — Куди вам їхати?

— Скільки коштує до найвищої сосни? — відповіла Квасоля запитанням на запитання, як то годилося робити в Києві та його передмістях.

— Помазано вам медом біля тої сосни, чи що?! — роздратувався хом'якулака. — Чого туди їхати, як там нема нічого, окрім сосен? Дві гривні! Передавайте без здачі!

Тут треба зазначити, що в давньому Києві грошова одиниця також називалася гривнею. Тобто ми успадкували гривню саме з тих часів.

Спершу давньокиївська гривня була велика, прямокутна й важила 200 грамів. Та одного дня водії маршруток запротестували. Адже якщо тридцять пасажирів заплатять по дві гривні — біля водія маршрутки вже виросте ціла купа металу вагою 12 кілограмів**! Саме водії запропонували зробити гривню маленькою та круглою, а для краси викарбувати на ній дрібні квіточки та портрет князя. Усі кияни погодилися. Тому якщо вам колись дадуть здачу давньою потертою металевною гривнею — не поспішайте її віддавати. Можливо, це саме та гривня, якою розплатилася Квасоля в маршрутці Київ-Фастів понад тисячу років тому.

* Хом'якулака — людина, яка вмїє перекидатися на хом'яка.

** Наводимо детальні розрахунки. Одна гривня важила 200 грамів. Проїзд коштує дві гривні, тобто кожен пасажир дає водієві гроші вагою $200 \times 2 = 400$ грамів. Якщо пасажирів 30, то загальну вагу їхніх грошей можна поррахувати так: $30 \times 400 = 12\ 000$ грамів. А 12 000 грамів — це 12 кілограмів. Усе чесно!

11. ВІДДИРАТИ ЧИ НЕ ВІДДИРАТИ?

Отже, Квасоля передала гроші та принишкла, слухаючи останні новини, що їх переповідали одне одному пасажири маршрутки. Іще уважніше принишк у її наплічнику Патикослав. Із розмов вони дізналися, що цієї ночі аж у три господи залазив Опівнічний Пожирака. Цього разу він виніс геть усі запаси!

Водій голосно гукнув:

— Зупинка «Найвища Сосна»! Наступна — Боярка.

Півмаршрутки вивалило назовні. Квасоля аж перелякалася!

Радісний натовп кинувся на галявину під найвищою сосною. Кияни розстеляли на траві скатертину, діставали з кошиків їжу, рушали з глеками до найближчого струмка. Дехто, роззирнувшись, тихенько побіг у кущі. Одним словом, заповідалося на великий пікнік!

Патикослав тим часом вистрибнув із наплічника Квасолі, обдивився все довкола й вирушив до найвищої сосни з голосним співом:

*Я чекав тебе, чекав!
Я шукав тебе, шукав!
І знайшов!*

За кілька секунд м'яка долонька підхопила Славка за талію та вправно засунула назад у наплічник.

— Не варто віддирати кору від найвищої сосни, — сказала пошепки білкулака, — коли тут стільки народу. Пожирака може бути серед людей на пікніку та запідозрити, які чари готує проти нього мій тато.

Тож Квасоля зі Славком вирішили піти далі в ліс шукати інші складники, а до сосни повернутися пізніше, коли людей тут стане менше.

12. ЯЩІРКА-БАТАРЕЙКА

На білому піску на стежці біля лісового озера підставляла свою спину сонцю стара прудка ящірка.

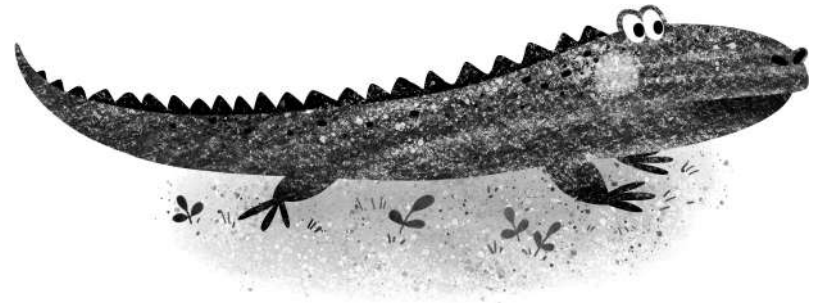
Вона, як батарейка, набиралася сонячної енергії, щоб пережити потім довгу низку похмурих осінніх днів.

Як і всі старі істоти, ящірка любила пригадувати. А вона таки мала що пригадати про себе та про своїх предків. Адже ящірки жили тут іще до появи Києва. І до появи людей. До білок, вовків і лисиць. До Малинових Оббирунів і навіть до малини.

Думаєте, тисячу років тому? Дві тисячі?

Ні, ящірки з'явилися тут мільйони й мільйони років тому. Увесь світ був тоді молодий. Його населяли безліч рослин та істот, яких давно ніде немає.

Але ящірки тоді вже були. І сосни були.

13. ТЕСТ НА ВОЙОВНИЧІСТЬ

Руда білка (це була Квасоля, яка щойно перекинулася на білку) та бузиновий чоловічок сиділи просто над ящіркою на сосні.

— Я стрибну їй на хвіст, — тихенько сказала білка, — вчеплюся кігтями й триматиму. А ви її налякайте, щоб ящірка кинулася бігти, а хвіст лишила!

— С-стривайте, — захвилювався Патикослав. — А звідки ми знаємо, що це саме **войовнича** ящірка, як нам потрібно?

— Заодно й перевіримо, — кинула легковажно Квасоля. — Раз, два, три!

14. НАЙСТАРОВИННІШІ ПОГАНІ СЛОВА

Стара ящірка підняла голову та глянула Квасолі просто в очі — біркулака залякла.

Від жаху Славко ледь не впав з гілки!

«Тікати! Тікати!» — билася в його голові одна-єдина думка. Усього на секунду Патикослав зиркнув на ящірку, щоб зрозуміти, куди краще бігти. Але та спіймала його погляд — і за мить бузиновий чоловічок теж заляк.

Ящірка тихо-тихенько, майже нечутно прошепотіла найстаровинніші на світі погані слова — і Квасоля зі Славком почали зменшуватися, аж поки не стали розміром із квасолину.

А потім войовнича ящірка плюнула вогнем — білкулака та бузиновий чоловічок застигли в прозорому шматку бурштину. Він зісковзнув із гілки й упав на землю біля стежки.

— Яюсь ви жорстоко з ними повелися, — почувся голос згори.

Ящірка підвела погляд і побачила чорну ворону, яка сиділа високо на сосні.

— А знали б ви, для чого вони прийшли сюди! Хвоста мені відірвати! — відповіла рептилія птасі.

— Овва! — обурилася ворона. — Однак я чула, що ви, ящірки, можете жити й без хвоста.

— А я знаю напевне, що і ви, ворони, можете жити без хвоста. Але погодьтеся, то вже зовсім інше життя!

Замість відповіді ворона багатозначно каркнула та злетіла в повітря, а ящірка шмигнула між стебел гарячої, майже сухої трави у своїх особистих справах.

Шматок прозорого, як слізка, бурштину з двома завмерлими істотами всередині лишився лежати в траві біля стежки.

15. У ТОРБІ ФАВСТА

А лісом якраз ішов собі знаменитий чаклун Фавст. Підняв шматок бурштину, замилувався.

— О, хтось брелок загубив. Ти диви, яка білочка! Як жива! І патичок поряд красивий. Віднесу-но на базар. Продам гривень за вісімдесят.

Взяв і кинув шматок бурштину собі в торбу.

Чого тільки білкулака зі Славком у тій торбі не надивилися за кілька годин мандрівки лісом!

Є, знаєте, такі люди, які не перебирають свою сумку чи торбу щодня, а тижнями носять там усяке таке, що й згадати в книжці незручно!..

Нарешті, уже аж під вечір, добрів Фавст до Фастова.

Тут ми маємо на дві хвилини відволіктися від долі Патикослава й Квасолі та злегка зануритися в історію міста Фастова.

16. ІСТОРІЯ ФАСТОВА

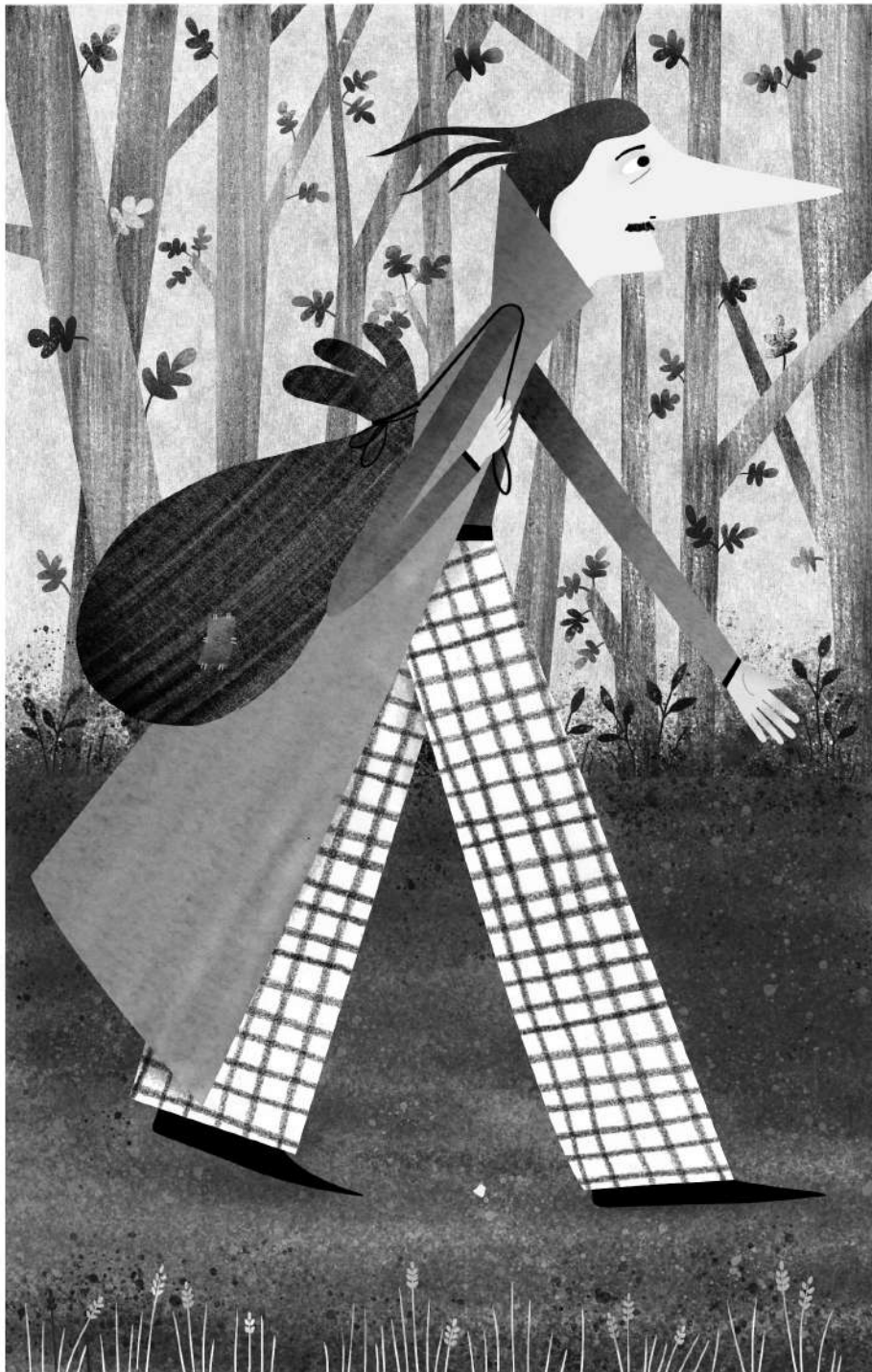
Отже, жив яюсь при київському князі великий чарівник і чорнокнижник доктор Фауст, або ж, як тоді казали, Фавст. Вдачу мав запальну, з людьми не дуже любив говорити, тому спілкувався в основному з чортами. Та й узагалі посада князівського чаклуна йому не дуже подобалася. Бо Фавст любив усе робити у своєму темпі та у свій спосіб. Був бо той чоловік дивакуватий. А князь постійно приходив і запитував:

— Ну, скоро ви вже урожай часнику начаклуєте? Або:

— А можна зробити такий розчин, щоб пшикнув на меч — і він весь у блискітках? Це було б красиво!

Чи:

— Я завтра йду до друзів на свято. У них річниця весілля, треба якийсь подарунок. Тільки не чорта в пляшечці, бо вони вже мають.

І так цілими днями!

Терпів-терпів Фавст, та одного дня вже й не витримав. Було це якраз тоді, коли князь почав пиляти чаклуна про подарунок на весілля.

Розлютився доктор Фавст, із голови до ніг увесь рознервувався, розсердився та як чкурне геть із князівського двору, геть із Києва!

Біг він отак цілий день, аж поки стало люті. А зупинився тільки на мальовничому лузі біля річки Унави. Там собі й гніздо вити почав. (Бо жили чарівники тоді здебільшого в гніздах.)

Перший час жилося йому непогано. Обжився він біля Унави, із птахами роззнайомився, нових чортів у пляшках потрошку набув. Мав собі святий спокій і тишу для роботи.

Але люди з довколишніх сіл потроху дізналися, що в гнізді над Унавою великий чарівник завівся. Почали приходити, дивитися. А потім потроху, як Фавст до них уже звик, почали в нього те чи те питати. Поради просити, а згодом і чаклунської допомоги. Бо були люди того краю, на відміну від київського князя, чутливими до інших і тактовними. Добре знали, що якщо хочеш мати гарні стосунки з ближнім своїм, то слід поважати його святий спокій.

Отак і заснувалося навколо Фавстого гнізда над Унавою славне місто Фастів, яке стоїть там і нині.

17. ЩО МОЖНА КУПИТИ ЗА ДВІ ГРИВНІ

Так от, прийшов Фавст під вечір у Фастів. І зразу — шусть на базар: продати бурштиновий «брелок», а на вторговані гроші купити собі новий набір «Веселі хімічні досліди». Сів на базарі, розклався.

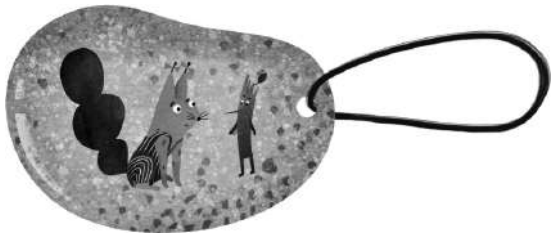
Аж тут іде водій маршрутки Київ–Фастів. Відомий вам із попередніх розділів хом'якулака. Підійшов він до чаклуна й говорить:

— Тю! Глянути соромно на те, що ви зі своєї торби повикладали на продаж! Мені аж на душі погано, що я на це подивився! Але оцей брелочок я б, звісно, купив. Гривні за дві.

Обурився спершу чарівник на таку мову водія маршрутки, рознервувався. А потім подумав собі так: «Дві гривні — це, звісно, менше, ніж вісімдесят. Але значно більше, ніж нічого».

— Гаразд, — відповів уголос, — брелочок ваш.

Отак і вийшло, що Квасолину зі Славком водій маршрутки купив саме за ті дві гривні, які дівчинка сьогодні заплатила йому за проїзд.

18. ДЛЯ ЧОГО ПОТРІБЕН ВСЕВІДУН

Тим часом у Києві Квасолин тато відьмак Буряк непокоївся, куди ж поділися його дочка та Славко.

Подзвонити Квасолі тато не міг, бо не мав телефону. Та й Квасоля його не мала. Тому Буряк пішов до Головного Всевідуну при Перуновому капищі*.

Той одразу, як кинув оком на відьмака, сказав, що не говоритиме з ним, бо йому не заплатять та ще й образять.

— Чому це? — спитав Буряк.

— Ну, наприклад, якби я вам сказав, що Квасолю з Патикославом купив у Фастові за ваші ж гроші водій маршрутки Київ–Фастів, сам того не знаючи, у ту хвилину, коли йому на душі було гидко, бо він подивився на те, що лежало в сумці найбільшого чаклуна наших часів... Що б ви мені відповіли на те?

Буряк у відповідь запитав:

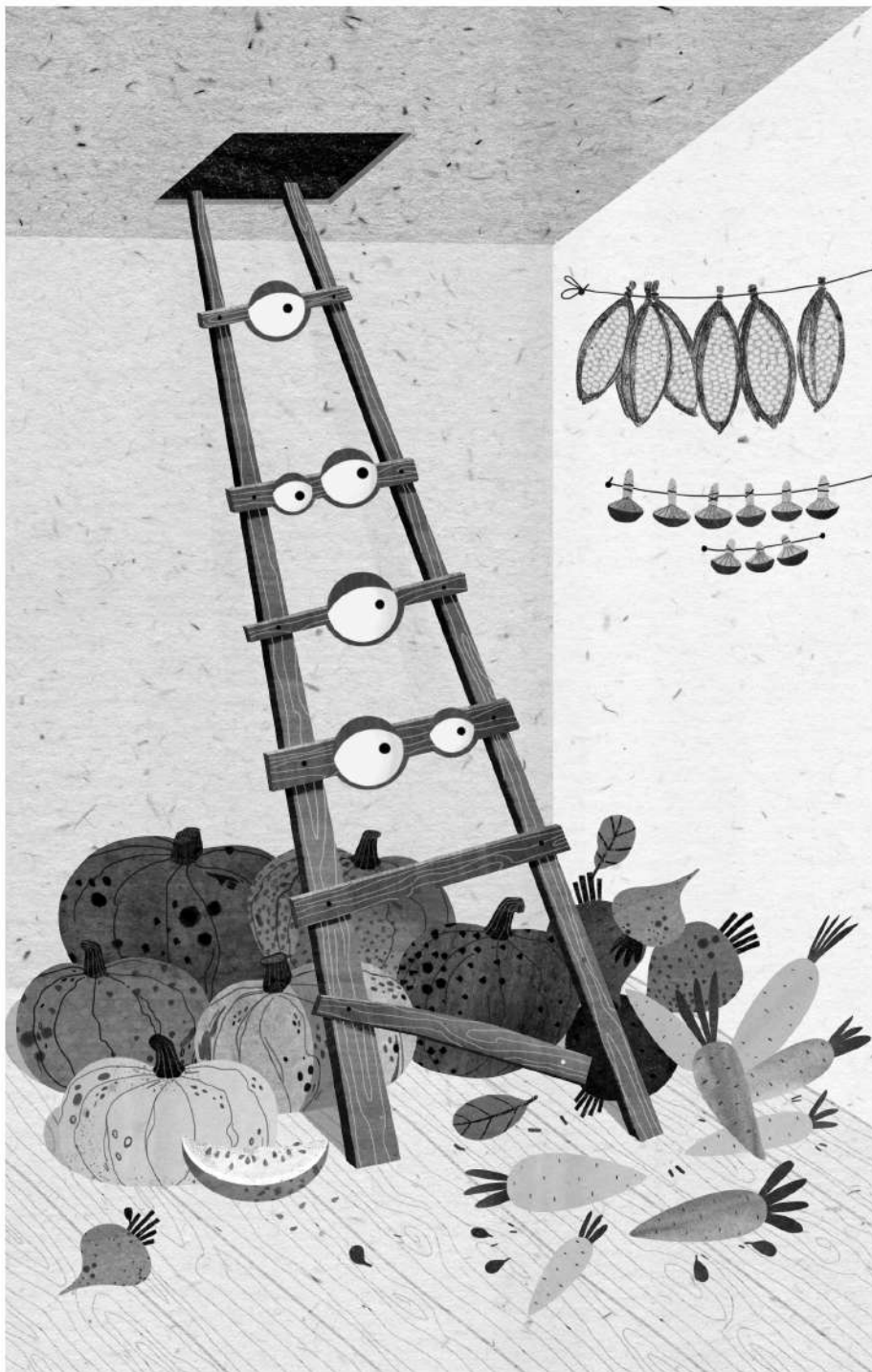
— Цікаво, а як це, по-вашому, Квасоля зі Славком опинилися у Фастові?

— Фавст приніс їх у брелку! — чесно відповів Головний Всевідун Києва.

— Лягайте, мабуть, спати, — порадив йому Буряк. — Ви, схоже, перевтомилися.

— Ну от! Усе так, як я передбачив, — сумно похитав головою Всевідун Києва, проводжаючи Буряка поглядом. — Нічого не заплатили, ще й трохи образили.

* Перун — давньокиївський бог грози та блискавки, вважався одним із найголовніших богів. Капище — язичницький давньокиївський храм.

19. З'являється Драбомисл

Пізно ввечері відьмак Буряк і гончарка Миша стали збиратися в ліс, щоб відшукати там свою доню та її бузинового чоловічка.

Буряк узяв із собою насамперед свій вазоник із фіалкою. Річ у тому, що відьмак не хотів робити собі звичайну відьмацьку палицю, натомість завжди мріяв про відьмацьку квітку як свій основний чарівний предмет. А щоб квітка не в'янула, вона була у вазонку.

Миша завжди почувалася спокійніше, коли їй допомагав хтось кремезний і дужий. Тому вона давно вже планувала зліпити з глини велетня, оживити його Буряковим зіллям і назвати Големом. Однак оскільки Голема ще зліплено не було, Миша просто ляпнула зілля для бузинових чоловічків на дерев'яну драбину, яка вела на горище.

Драбина ожила й обрала собі ім'я Драбомисл, оскільки виявилася чоловічого роду.

На ходу вводячи Драбомисла в курс справи, Ква-солині батьки попрямували до темного лісу.

20. ЧАС НАМИЛИТИСЯ

Тим часом хом'якулака Усежм'як, нащадок славетного київського героя Кирила Кожум'яки, намилився вертатися в Київ.

Так, це був той-таки водій маршрутки Київ–Фастів, у кишені якого лежав брелок із Квасолею та Славком усередині.

У давні часи дуже часто перед тим, як рушити в довгу дорогу, намилювалися. А точніше, натиралися сухим милом. Це, по-перше, рятувало від укусів комарів та інших комах. А по-друге, у разі атаки хижого звіра давало шанс вислизнути просто з його пащі.

Усежм'як дістав брелок з білочкою з кишені й повісив на лобове скло своєї маршрутки.

Троє поганкулаків* зайшли в маршрутку, настав час рушати.

— Передаємо за проїзд! — гаркнув Усежм'як.

Уночі проїзд у маршрутці Фастів–Київ коштував дорожче, ніж удень, — три гривні. Бо нічною тягловою силою маршрутки були не коні, а Нічні Прояви. Це такі нічні тварини розміром з коня, із головою, як в орла, та з тілом бика. А на кінчиках хвостів у них надзвичайно красиві китички. Тварини ці вирізнялися працелюбністю, врівноваженістю та готовністю працювати в нічну зміну. Але дуже багато їли! Тож щоб їх прогодувати, водії маршруток мали збирати з пасажирів по три гривні.

— Передаємо за проїзд! — гаркнув Усежм'як удруге, уже виїжджаючи за межі Фастова.

— Та ми ж уже передавали! — гукнули у відповідь поганкулаки.

* Поганкулаки — люди, які вмюють перекидатися на гриби поганки. Зазвичай вони ззовні трохи схожі на поганки.

21. НІХТО ТУТ НЕ ГОВОРИТЬ «ГОП!»

— Я маю план, — сказав Драбомисл, коли вони з Мишею та Буряком заходили в темний ліс. — По-перше, найважливіше в нашому пошуку — слухатися батьківського серця та материнського чуття. Тому, Буряче, ти, будь ласка, повсякчас дослухайся до свого серця. А тебе, Мишо, попрошу не забувати все довкола добре нюхати. По-друге, думаю, у словах Головного Всевідуна є якась частка правди, тому рухатися нам треба на південь, а точніше — на південний захід, у бік Фастова.

— Гм, — відповіла на те Миша, — це слушно. Як же вдало я вигадала оживити тебе чарівним зіллям!

— І не кажи, — погодився Буряк.

— А я який радий! — завважив на те Драбомисл. — Утім, не кажімо гоп, поки не перескочимо!

22. ТИМЧАСОВІ РУКИ!

Якщо пасажирів маршрутки Фастів–Київ передали за проїзд, а водій Усежм'як нічого не отримав, це означало лиш одне: у нічній маршрутці завелися Тимчасові Руки!

Вони з давніх-давен виникають у київських маршрутках, коли пасажирів передають гроші за проїзд.

Тож коли передаєте гроші, переконайтеся, що долоня, у яку ви вкладаєте свої кілька гривень, міцно приєднана до когось із пасажирів маршрутки. Інакше

ваші гроші зникнуть назавжди разом із Тимчасовою Рукою, безліч яких щодня то виника, то зника в київських маршрутках. Кажуть, гроші, видурені в роззяв таким нахабним чином, ідуть на купівлю слоїків для Малинових Оббирунів.

Коли Тимчасові Руки зникли з нічної маршрутки Усежм'яка, разом з ними зникли не лише всі передані гроші на проїзд, а й бурштиновий брелочок з маленькою білкою та бузиновим чоловічком усередині.

23. СЛІДАМИ КВАСОЛІ

Миша, Буряк і Драбомисл увійшли в темряву лісу.

— О, іще когось принесло! — одразу почулося з-за кущів.

— А кого тут до нас носило? — відповіла запитанням на запитання Миша, як то здавна заведено в Києві та його передмістях.

— Руду дівчинку й малого патичину, — чесно відповіли з-за кущів.

— І куди вони пішли? — устряг у розмову Драбомисл.

— На південь, — відповів голос. — Сьогодні всіх несе з Києва на південь. Фестиваль там якийсь, чи що.

Трійко наших героїв подякували голосу з кущів і подалися на південь.

(Раптом хтось не збагнув — у куцах сидів уже знайомий нам ведмідь. Під вечір він був уже не дуже схильний до суперечок.)

Чарівний вазонк Буряка світився в лісовій темряві, як величезний фіалковий світляк.

Компанія аж бігла, а спинилися вони лише на краю Зненацького яру.

— Моє серце підказує, що тут Квасоля чомусь пішла вниз, — сказав Буряк.

— Моє материнське чуття згодне з твоїм серцем, — мовила Миша.

— Мої очі бачать, що тут хтось дерся без стежки, — відповів на те Драбомисл, і всі троє стали обережно спускатися в яр слідами Квасолі.

А тим часом я розповім, звідки у Драбомисла взяли очі.

24. ОЧІ НА МЕБЛЯХ

Деякі історики твердять, що в давньому Києві люди вірили, ніби всі меблі мають душу. Тому часто малювали очі на скринях, столах і драбинах.

Насправді такого повір'я не було. Просто був у Києві один цікавий чоловік, тесля Радотхір. Речі він робив не дуже якісні, а щоб їх продати, удався до хитрощів — обмалював свої вироби очима. А покупцям казав, що це в нього не прості меблі, а суперскрині, суперстоли та супердрабини, які рятують від Лихого Ока.

Дуже мало киян вірили в існування Лихого Ока, але меблі в Радотхіра купляли часто. Тому що його крамничка на Подолі працювала цілодобово. А вночі, як відомо, часто стається щось непередбачуване, коли ламаються меблі. У таких випадках кияни завжди бігли в крамничку Радотхіра по нову скриню, стіл чи драбину. І нікому не заважало, що всі ці речі були обмальовані очима. Ну такий-от дизайн, подумаєш!

У Драбомисла було навіть не два ока, а шість, оскільки Радотхір дуже любив малювати.

Але яким чином Драбомисл говорив? Чи був у нього також намальований рот?

Ні, рота, на жаль, не було. Але, на щастя, нижня щабелька в нього хиталася, тож Драбомисл говорив, рухаючи цією щабелькою, як ми щелепою.

Однак, знову на жаль, у тілі Драбомисла хиталася, якщо чесно, кожна щабелька. Увесь він, чесно кажучи, був збитий абияк. І щохвилини міг розвалитися. Але Драбомисл із усіх сил тримався купи, адже з цілого серця хотів стати першою у світі драбиною, яка розплутала дуже заплутану справу. Тобто першою драбиною-детективом! Тому ступав дуже-дуже обережно.

25. ЗНОВУ ЗНЕНАЦЬКИЙ ЯР

Самотній вовк, який жив у Зненацькому яру, почув наближення чужинців і причаївся в гущавині.

«Ану ж, — подумав, — пожартую».

Щойно Миша, Буряк і Драбомисл спустилися до його лігва, вовк як гаркне:

— А-А-А! Нема в мене ягід!
— А-А-А! — заволав наляканий Буряк.
— А-А-А! — закричала не своїм голосом Миша.
— А-А-А! — заверещав із хащів іще хтось, розбуджений цим ґвалтом.

— Не хвилюйтеся, — спокійно відказав на те Драбомисл. — У нас теж ягід нема і не треба. Краще скажіть, чи не було тут рудої дівчинки, а з нею — бузинового чоловічка?

— Були, — тихо відповів вовк, бо вже засоромився свого жарту. — Забрали в мене ягоди й пішли на маршрутку.

— Ага! — вигукнув Драбомисл. — Логіка підказує, що вони поїхали до найвищої сосни!

26. ПОГАНКУЛАКИ ТА ЧУЖІ СПРАВИ

Миша, Буряк і драбина вибралися з яру та вийшли якраз до зупинки маршрутки.

Тихо і спокійно було в нічному лісі, тільки десь віддалік, десь дуже-дуже неблизько, чулося якесь ніби гудіння чи рев. Хоча, мабуть, Бурякові це просто здалося...

А за кілька хвилин почувся зовсім інший звук — сміх і форкання Нічних Прояв. Ці тварини, щоб шлях із Фастова до Києва здавався не таким довгим, зазвичай розповідали на бігу одне одному анекдоти.

Буряк кинувся на дорогу і, вимахуючи вазонком, перепинив маршрутку.

— Чи не бачили ви рудої дівчинки з бузиновим чоловічком? — запитала у водія Миша, засунувши голову в салон маршрутки.

Хом'якулака Усежм'як (а це був, звісно ж, саме він!) відповів невдоволено:

— Я так і знав, що в тої рудої дитини в наплічнику хтось сидить! Чого тільки пасажери не зроблять, аби не платити, скільки слід!

— То на якій зупинці вона вийшла? — запитав Драбомисл, теж частково засунувшись у салон.

— А це я вам скажу лише після того, — відповів водій, — як ви дасте мені мої законно зароблені дві гривні! За проїзд пасажера в рюкзаку рудої дитини!

Тоді Буряк заліз у маршрутку, поставив свій чарівний вазон на лавицю біля Усежм'яка й почав шукати по кишенях гроші.

— Чого ми спинилися? — загукали тим часом пасажери з глибини маршрутки.

— Та тут батьки дитину шукають!

Пасажери оживилися. Бо в Києві та його передмістях здавна заведено лізти в чужі справи й намагатися допомогти, навіть якщо особисто про це не просять.

Одна старенька поганкулака навіть підвелася зі свого сидіння й підійшла до Буряка з Мишею.

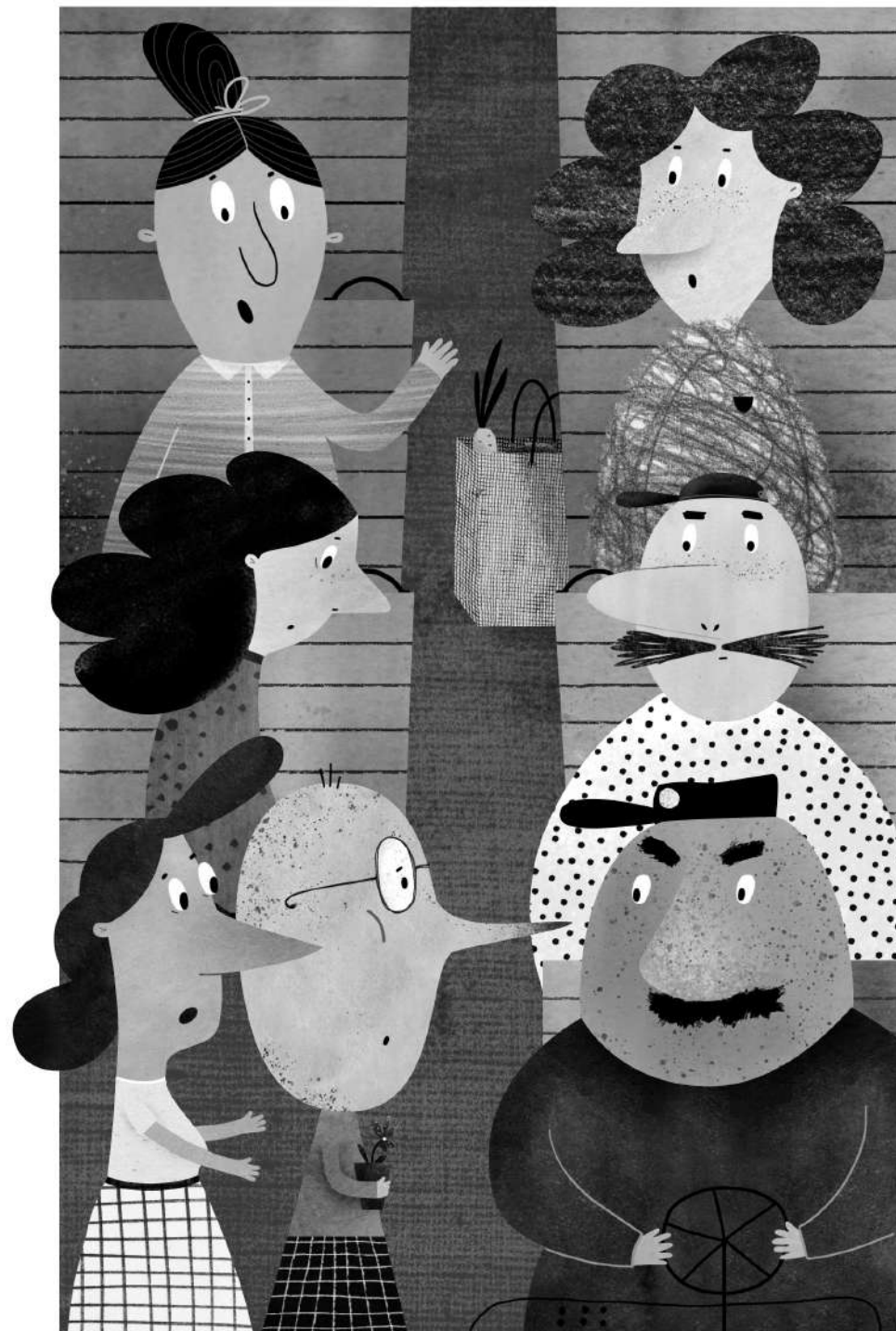
— Ви кажете, дівчинка у вас руденька, білкулака?

— Так, руденька! — сказала Миша.

— Так, білкулака, — вигукнув з надією Буряк.

— Гм, гм, — пожувала блідими губами поганкулака. — А з нею, кажете, іще бузиновий чоловічок?

— Так! — вигукнули в один голос Миша, Буряк і Драбомисл.

— Словом, я хотіла сказати... Та ні, нічого, вибачте, — і сіла назад на своє сидіння.

— Як це нічого?! — обурилася Миша.

— Ви точно щось знаєте! — завважив Драбомисл.

— Не знаю, чи вам це допоможе. Але коли я зайшла в маршрутку у Фастові, тут біля водія на лобовому склі висів брелочок — маленька білочка в бурштині, а поряд — манісінький бузиновий чоловічок.

— Авжеж, — кинув з гиркотою водій, — була в мене така річ! Купив у Фастові на базарі за дві гривні в якогось чаклуна. Але Тимчасові Руки брелок викрали й винесли десь біля Василькова.

— Заждіть-заждіть, — загомонів Драбомисл. Йому здалося, що він ухопив якусь невидиму нитку, яка розплутає цілу історію. — Де ваш чаклун узяв той брелок?

— Це не мій чаклун, і я не знаю, де взяв! — похмуро огризнувся Усежм'як.

— А я знаю! — підвелася із самого заду маршрутки жвава тітонька. — Я все бачила. Ваша дівчинка з доброго дива хотіла відірвати хвоста найстаршій ящірці цього лісу. А ящірка її зачаклувала. І запхала у шматок бурштину! Я на власні очі бачила — сиділа якраз на сосні. Я воронулака, якщо хтось іще не допетрав.

Буряк і Миша лише роти повідкривали. Драбомисл, і той якось знітився.

— То де ж нам тепер її шукати?

— Де-де, невже ж неясно? — озвався огрядний пан у малесенькій шапочці. — У Малинових Оббирунів. Тимчасові Руки всі на них працюють.

— А де шукати цих Оббирунів? — запитав Драбомисл.

— У малиннику серед ночі, звісно ж! — відповіли хором усі пасажири маршрутки.

Бо так здавна повелося в Києві та його передмістях, що пасажири маршрутки знають усе. Я й сама не раз переконалася в цьому. Куди б мені не було треба, пасажири маршруток завжди знали, де мені виходити і як іти. Іноді вони навіть підказували, як жити далі. І подеколи це бувало навіть слушно.

27. ЯК НЕ РОЗВАЛИТИСЯ В ЛІСІ

Драбомисл, Миша й Буряк подякували всім у маршрутці та швидко побігли в ліс шукати зарості малини.

— Клянуся лускою Купала, — заволав до водія огрядний пан у малесенькій шапочці, коли маршрутка знову рушила на Київ, — вони так і не заплатили вам ті нещасні дві гривні!

— Клянуся хвостом Семаргла*, — процідив крізь зуби Драбомисл, ледь устигаючи за Квасолиними батьками, — не подобається мені цей огрядний пан у малесенькій шапочці. Щось із ним не те, і я ще дізнаюсь його таємницю!

Перший на світі драбина-детектив не на жарт розхвилювався. Аж тут — бемсь! — відчув, як один з його щаблів відірвався з одного боку й теліпається на одному дерев'яному цвяшку!

* Семаргл — давньокиївське божество, яке зазвичай зображали у вигляді вогнедишного пса з крилами.

«Тільки б устигнути розплутати цю справу! Тільки б не розвалитися десь у лісі!» — вигукнув подумки мудрий Драбомисл і побіг іще обережніше.

28. ЇЖЕТЯГ ІЗ БОЯРКИ

А таємниця огрядного пана в малесенькій шапочці була дуже проста!

Однак дізнатись її було зовсім непросто.

Цього пана насправді звали Їжетьяг. Жодних чарівних здібностей він не мав, а жив у містечку Боярка. Тут у нього був свій невеличкий садок і городик.

Але що змушувало його їхати щонаочі з рідного містечка до Києва? Чому не сиділося вдома, у теплі й добрі?

29. КРІЗЬ КУЩІ, ЧЕРЕЗ ЯРИ, УЗДОВЖ РІЧКИ Й ЧЕРЕЗ КЛАДКУ

Минала ніч. Миша та Буряк позіхали й терли очі. А Драбомисл уже на дві третини спав. Тобто з його шести очей чотири були міцно заплющені. Однак у тих заростях малини, де вони сиділи в засідці, Оббируни так і не з'явилися.

Тільки раз-у-раз отой дивний звук — гудіння чи рев — чулися Бурякові все ближче й ближче.

— Знаєте, — зашепотів крізь сон Драбомисл-детектив, — не засмучуймося, якщо Малинових Оббирунів так і не буде! Хоч лісової малини вперше в житті наїмося!

Не встиг Буряк нічого відповісти своїй розумній драбині, як у кущах з'явилися двоє таємничих істот у сірих плащах.

— Ось вони, ось вони, ось! — заверещав не своїм голосом зраділий Драбомисл.

Істоти Perezирнулися й кинулися навтьоки. А Квасоліні батьки з Драбомислом — за ними.

Крізь кущі, через яри, уздовж річки й через кладку. Далі полем і знову лісом. Повз сосни, дуби, ліщину, малину з іншими Оббирунами...

Усі в Києві знають, як швидко бігають Малинові Оббируни, коли їм треба втекти від погоні. Але батьки, які хочуть знайти свою дитину, біжать іще швидше!

А як швидко бігає драбина, якій уперше в житті випав шанс розгадати справжню таємницю!

Та ось Оббируни вже майже добігли, ось уже двері їхнього Малинового Лігва. Вони вже майже в безпеці, вони забігли, вони врятувалися!

Аж ні!

Не встигли зачинити за собою двері! Буряк поставив в одвірок свою ногу, навалився всім тілом, а з ним — Миша, а з нею — Драбомисл!.. І вся трійця з розгону залетіла в Малинове Лігво.

Чарівний вазонк лагідно освітив півтемряву фіалковим світлом.

Однієї миті вистачило, щоб зрозуміти, що вся компанія опинилася в невеличкому тамбурі, а попереду

них — іще одні сірі двері. Які швидко затраснулися. Клацнув замок, а потім сіра стіна ніби поглинула двері. І не можна було навіть сказати, у якому саме місці вони щойно були.

30. СМЕРЧ!

— Е!.. — тільки й устигли вигукнути батьки Квасолі та драбина-детектив.

Цієї ж миті дивний голосний звук — гудіння, рев, завивання, свист — налетів на Буряка, Мишу та Драбомисла. В останнього аж усі щабельця дрібно затрусилися.

«Зберися! Тримайся купи!» — вигукнув подумки сам собі Драбомисл. А коли озирнувся — побачив, що до них швидко наближається чорний-пречорний, але разом з тим і синій-пресиній, а в самому центрі навіть злегка фіолетуватий СМЕРЧ.

З розгону він налетів на сіру стіну та з грізним ревом «Віддайте мою дитину!» одним махом угатився в неї з усієї сили. Почулося гучне БАРАБАХ! — і стіна повільно повалилася.

За кілька секунд, коли пил почав улягатися, Буряк, Миша та Драбомисл на тому місці, де щойно був смерч, побачили величезного Бузинового Куща!

— Чого вирячилися? — спитав Кущ. — Наші діти казна-де! Хіба я можу в таких умовах спокійно собі стирчати із землі!

— Але я ніколи не бачила, щоб кущі літали у смерчі та кричали, — пробурмотіла вражена Миша.

— Ая й не літав ніколи. І не кричав раніше. Та життя змусило! Уперед! Рятуймо Славка та Квасолю!

Смерч знову закрутився навколо Куща — і він полетів уперед, за зруйновану стіну в Лігво Малинових Оббирунів!

Тут було майже порожньо, адже всі Оббируни виїшли на своє нічне полювання, тобто оббирання. Тільки Тимчасові Руки за столом рахували видурені гроші, а посеред Лігва біля величезного мішка порався...

31. У ЛІГВІ

Огрядний пан у малесенькій шапочці!
Він же — Їжетяг із Боярки.

— Ага, — спокійно сказав огрядний пан у малесенькій шапочці, — бачу, ви таки знайшли це Лігво та прийшли забрати брелок.

— Хто ви? Що тут робите? Чому одразу не сказали, що знаєте, де Малинове Лігво? — закричали Буряк, Миша та Драбомисл.

Уже й не пригадаю, хто з них що саме кричав. Зрештою, з тієї ночі минуло вже понад тисячу років.

— Заспокойтеся, — незворушно відповів огрядний пан у малесенькій шапочці. — Мене звати Їжетяг, я сам із Боярки. Не встиг нічого вам пояснити, бо ви втекли. Я тут, бо того вимагає моя посада. А працюю я Опівнічним Справедливцем.

— Ким-ким? — здивувалася Миша.

— Опівнічним Справедливцем, — спокійно повторив Їжетьг. — Я опівночі забираю продукти в тих громадян, які дозволили собі з'їсти малинове варення, що їм не належало. Усі ж у Києві знають, що Малинові Оббируни кладуть слоїки зі своїм варенням лише *на зберігання*.

— Я-от не знала! — вигукнула Миша.

— І я не знав, — подав голос Буряк.

— А мене це взагалі не обходить! — докинув Бузиновий Кущ.

— Ех, люди-люди, не знали вони! — журливо похитав головою Їжетьг. — А угоду про зберігання забули чи як?

— Яку угоду? — здивувалися Квасолині батьки.

— Оту, яку кожен киянин знає змалечку від попередніх поколінь!

І Опівнічний Справедливець заспівав високим голосом, чистим, як дзвін:

*— Один, два, три, чотири, п'ять,
Прóшу банки не чіпать.
Шість, сім, вісім, дев'ять є —
Це, дитино, не твоє.
А десяту не минай
І тихенько наминай.*

— Та це ж колискова моєї бабусі, — усміхнулася Миша.

— Мій батько за цим віршиком навчив мене рахувати до десяти, — пригадав з усмішкою Буряк.

— Купало вас покусай! — розлютився Їжетьг. — Це не колискова й не вправа з математики! Це угода! А ви цього не зрозуміли і свою дитину не навчили!

От вона і вляпалася в халепу, а точніше — у шматок бурштину!

— Ні, ну все-таки в халепу вона вляпалась не через це! — упевнено відповів Буряк.

— І мою ще дитину бозна-куди за собою зтягнула! — знервовано загудів Бузиновий Кущ.

— Заждіть-заждіть! — швидко загомонів Драбомисл. — Я, здається, усе збагнув, усе мені склалося! ВИ, ЇЖЕТЯГУ, І Є ОПІВНІЧНИЙ ПОЖИРАКА!

— Та не Пожирাকা я! — розпачливо закричав огрядний пан у маленький шапочці. — А Справедливець! Нічого я не поїдав, а всі харчі збирав у мішок! Їсти після заходу сонця, до речі, некорисно.

— Зачекайте, не кричіть, — заговорив знову Драбомисл. — Ви — Опівнічний Справедливець, але кияни вважають, що Пожирাকা. І саме тому Буряк придумав накривки-захисниці. І саме тому вирядив Квасолю зі Славком у ліс по складники до зілля. І через це вона вляпалася в халепу, а точніше — у шматок бурштину!

Бузиновий Кущ трошки заспокоївся та слухав Драбомисла з великим інтересом. А потім підсумував:

— Кажу ж: усі проблеми в Києві через погану освіту!

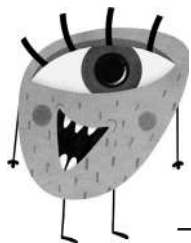
— Але де ж наші діти?! — вигукнув у розпачі Буряк.

Драбомислові здалося, що Бурякові хотілося якнайшвидше змінити тему, аби більше ніхто не критикував його освіту.

— Зараз, зачекайте хвилинку, — спокійно відповів огрядний пан у малесенькій шапочці. — Запитаю в Тимчасових Рук.

За хвилину брелочок із маленьким бузиновим чоловічком і Квасолею розміром із квасолину лежав на Мишиній долоні.

32. ЛИХЕ ОКО

— Ну і як ми її звідти дістанемо та збільшимо? — спитала Миша.

— Відпустив, називається, дитину до Києва! — забухтів роздратовано Бузиновий Кущ.

— Можна, наприклад, Лихе Око попросити, — усміхнувся їжетаг. — Воно на що не гляне — усе тріскає. Тож, думаю, і бурштин трісне.

— А щодо збільшення не переживайте, — улесливо всміхнувся Буряк. — У мене вдома цілий мішок збільшозілля. Отой, що на кухні висить біля віника!

Але Миша й Бузиновий Кущ глянули на Буряка суворо! Вони вже починали вважати, що це він винен у всій цій неприємній історії.

— Я, до речі, сиджу під столом і все чую, — озвалося з-під столу Лихе Око. — Невже неясно, що я не можу викотитися зі свого сховку, поки тут серед хати стоїть драбина, уся покрита оберегами проти моєї лихої сили!

Драбомисл перепросив і швидко вибіг із приміщення.

Уже на порозі він почув голосне «ЛУСЬ» і тонесенькі голоси маленьких Квасолини й Патикослава.

33. ЖИТТЄВІ ПЛАНИ ОББИРУНІВ

Поки батьки раділи звільненню своїх дітей, Драбомисл тихенько підійшов до Огрядного пана в малесенькій шапочці та потягнув його за сорочку.

— Скажіть, будь ласка, а що ж усе-таки Оббируни роблять із малиновим варенням? Усі ж знають, що вони його не їдять!

— Звісно, не їдять, — підтвердив огрядний пан у малесенькій шапочці. — Несуть на базар у Фастові. Там усе дуже добре подається.

— А куди дівають зароблені гроші? — поцікавився Драбомисл.

— Ну от Лихе Око собі купили. Тепер збирають на Туге Вухо та Злого Язика.

— А, он воно що! — вигукнув Драбомисл. І відчув, що від утоми потроху розсипається...

34. «ДРАБИНА ТА ЛИХА ПАТИЧИНА»

Минув тиждень. Київське життя ішло своїм ходом. Гончарка Миша ліпила глиняних пташок.

Відьмак Буряк варив новий чарівний засіб для миття жирного посуду.

Їхня дочка, біркулака Квасоля, висіла у своєму гамаку та натирала пиріжки часничком для себе, мами

й тата. Патикослав із відремонтованим Драбомислом не мали поваги до пиріжків із капустою. Вони усамітились за заростями часнику, щоб домовитися про заснування першого в Києві детективного агентства «Драбина та Лиха Патичина».

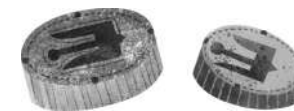
Опівнічний Пожирака більше не турбував киян, бо вони тепер знали, що то — Опівнічний Справедливець. А Бузиновий Куц подався додому в Хрещатий яр і там спокійно собі стирчав із землі.

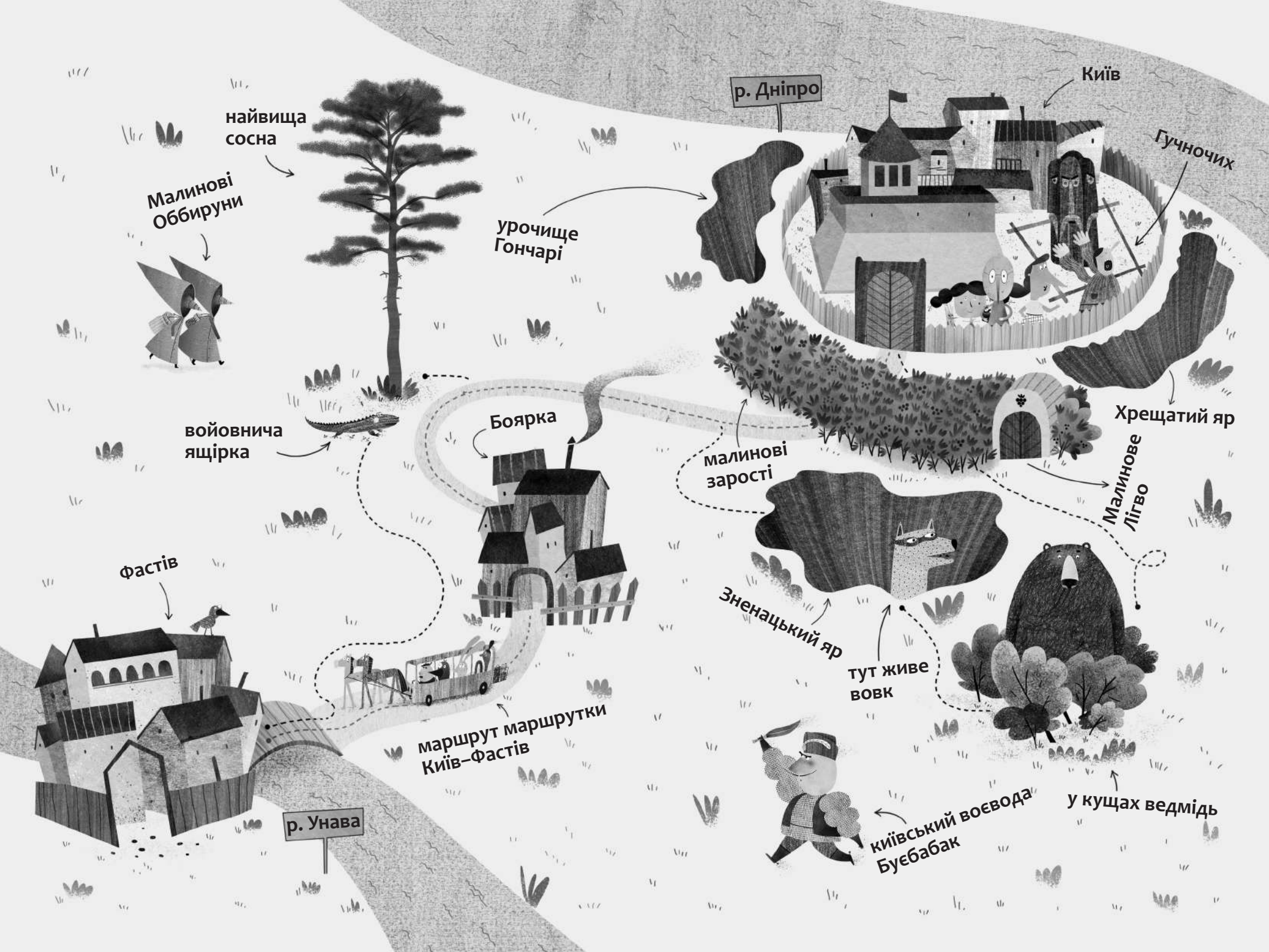
Минуло понад тисячоліття з того дня. Київ став великий і гамірний. Ніхто, наскільки я знаю, більше не перекидається на тварин, птахів і гриби. І майже ніхто не любить пиріжків з капустою. Перевелися всі чаклуни та Нічні Прояви. І якщо дивитися з Верхнього міста на урочище Гончарі — не той уже краєвид!

Але ж Київ стоїть і нині! Тож завжди в мить смутку чи відчаю можна зануритися в найближчий до вас погріб чи льох і знайти там баночки малинового варення!

Тільки ж пам'ятайте, будь ласка, урочисту угоду:

*Один, два, три, чотири, п'ять,
Прóшу банки не чіпать.
Шість, сім, вісім, дев'ять є —
Це, дитино, не твоє.
А десяту не минай
І тихенько наминай.*

найвища сосна

Малинові Оббируни

урочище Гончарі

р. Дніпро

Київ

Гучночих

войовнича ящірка

Боярка

малинові зарості

Хрещатий яр

Малинове Лігво

Фастів

Знацький яр

тут живе вовк

маршрут маршрутки Київ-Фастів

р. Унава

Київський воевода Буєбабак

у кущах ведмідь

КОНСТРУКТОР ДАВНЬОКИЇВСЬКИХ ІМЕН

Дорогі читачі, на випадок, якщо вам сподобалася ця книжка і ви не проти скласти власну історію про давній Київ, давній Фастів або навіть давню Боярку, пропонуємо вам конструктор старовинних імен. Просто виберіть навмання початок імені в першій колонці та допасуйте його до найкрасивішої, на вашу думку, другої частини імені.

Жіночі імена

Добро...	<i>слава</i>
Красо...	<i>квітка</i>
Квіто...	<i>білка</i>
Білко...	<i>мира</i>
Славо...	<i>верба</i>
Звіро...	<i>рада</i>
Мудро...	<i>видра</i>
Рибо...	<i>сила</i>
Бори...	<i>риба</i>
Миро...	<i>пташка</i>
Диво...	<i>влада</i>

Чоловічі імена

Миро...	<i>вепр</i>
Яро...	<i>мир</i>
Усюди...	<i>віст</i>
Веле...	<i>дуб</i>
Квіто...	<i>квіт</i>
Вогне...	<i>чух</i>
Весно...	<i>рад</i>
Красо...	<i>тур</i>
Диво...	<i>завр</i>
Вовко...	<i>вовк</i>
Радо...	<i>гук</i>

Зміст

1. ХТО ТАКІ БІЛКУЛАКИ 9
2. З'являється Пожирака! 10
3. Відьмак Буряк 12
4. ЩО ПОТРІБНО ДЛЯ ЗІЛЛЯ 13
5. ДВІ ЛОЖКИ КАШІ 16
6. ЖВАВИШЕ! 17
7. МАЛИНОВІ ОББИРУНИ 18
8. ЧОМУ ВИ ПИТАЄТЕ? 20
9. ЗНЕНАЦЬКИЙ ЯР 23
10. МАРШРУТКИ ДАВНЬОГО КИЄВА 25
11. ВІДДИРАТИ ЧИ НЕ ВІДДИРАТИ? 28
12. ЯЩІРКА-БАТАРЕЙКА 29
13. ТЕСТ НА ВОЙОВНИЧІСТЬ 30
14. НАЙСТАРОВИННІШІ ПОГАНІ СЛОВА 30
15. У ТОРБІ ФАВСТА 32
16. ІСТОРІЯ ФАСТОВА 33
17. ЩО МОЖНА КУПИТИ ЗА ДВІ ГРИВНІ 36
18. ДЛЯ ЧОГО ПОТРІБЕН ВСЕВІДУН 37

19. З'являється Драбомисл 39
 20. ЧАС НАМИЛИТИСЯ 39
 21. НІХТО ТУТ НЕ ГОВОРИТЬ «ГОП!» 41
 22. ТИМЧАСОВІ РУКИ! 41
 23. СЛІДАМИ КВАСОЛІ 42
 24. ОЧІ НА МЕБЛЯХ 44
 25. ЗНОВУ ЗНЕНАЦЬКИЙ ЯР 45
 26. ПОГАНКУЛАКИ ТА ЧУЖІ СПРАВИ 47
 27. ЯК НЕ РОЗВАЛИТИСЯ В ЛІСІ 51
 28. ЇЖЕТЯГ ІЗ БОЯРКИ 52
 29. КРІЗЬ КУЩІ, ЧЕРЕЗ ЯРИ,
УЗДОВЖ РІЧКИ Й ЧЕРЕЗ КЛАДКУ 52
 30. СМЕРЧ! 55
 31. У ЛІГВІ 57
 32. ЛИХЕ ОКО 60
 33. ЖИТТЄВІ ПЛАНИ ОББИРУНІВ 62
 34. «ДРАБИНА ТА ЛИХА ПАТИЧИНА» 62
- КОНСТРУКТОР ДАВНЬОКИЇВСЬКИХ ІМЕН 66

Літературно-художнє видання

Галина Ткачук

Білка Квасоля та Опівнічний Пожирака

Для молодшого та середнього шкільного віку

Ілюстрації *Наталії Кащак*
Керівниця видавничих проєктів
«ВагаВука» *Тетяна Стус*
Провідна редакторка видавничих
проєктів «ВагаВука» *Юлія Підмогильна*
Макет, верстка *Устини Лукащук*
Технічне редагування *Олени Румянцевої*

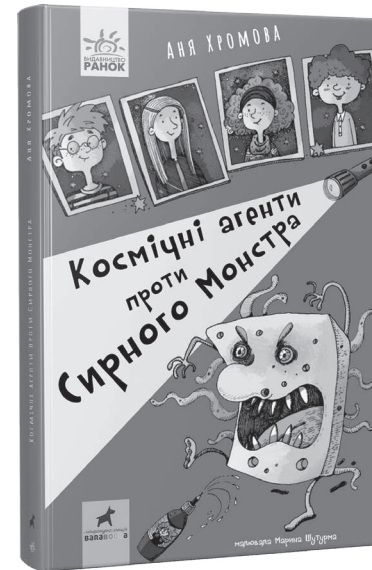
R987001U. Підписано до друку ??.02.2019.
Формат 60x90/16. Папір офсетний.
Гарнітура Open Sans. Друк офсетний.
Ум. друк. арк. 4,0.

ТОВ Видавництво «Ранок»,
вул. Кибальчича, 27, к. 135, Харків, 61071.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 5215 від 22.09.2016.

Для листів: вул. Космічна, 21а, Харків, 61145;
e-mail: office@ranok.com.ua
Тел./факс: (057) 719-58-67.

З питань реалізації звертатися:
Харків, тел.: (057) 727-70-77;
e-mail: deti@ranok.com.ua

ДАВАЙ КНИГОДРУЗЯЧИТИСЯ!

Аня Хромова.

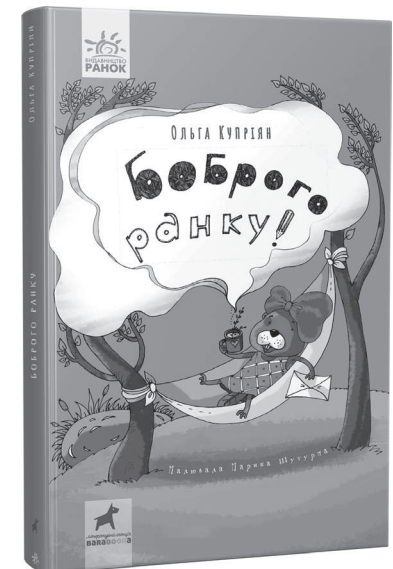
Космічні агенти проти Сирного Монстра

Йотан Йотог — космічний агент, який вчиться у звичайнісінькій школі. Зі своєю надійною командою він вестиме героїчну боротьбу за земні запаси кетчупу, розгадуватиме загадки та братиме участь у боях і спецопераціях. У книжці повно космічних секретів, тому перш ніж читати її, урочисто поклянісь іменем планети Земля й галактичних прибульців ніколи нікому нічого не розповідати.

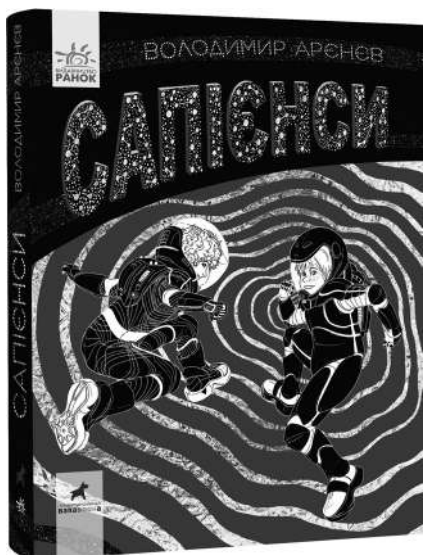
Ольга Курпян.

Боброго ранку!

«Часом бути старшою сестричкою так виснажливо! Ще й мама з татом постійно зайняті, а на мене в них немає часу... — міркує собі бобричка Мартуся. — От би поїхати кудись далеко, щоб УСІ ЗНАЛИ!» Проте коли бобричка вступає до ліцею, виявляється, що молодші братик і сестрички не такі й докучливі, а за мамою й татом дуже скучаєш...

ЧИТАЙ ЩЕ!

Володимир Арсенів.
Сапієнси

2178 рік, Київ, світ далекого майбутнього. Одного квітневого дня звичайнісінький школяр Михайло Неборак познайомився з новачком на ім'я Олександр Ненарок. У нього дві мами, дідусь-некромант і залізне серце. Але це — лише натяки на карколомні пригоди в довгоочікуваній науково-фантастичній повісті для підлітків від знаного в Україні та Європі письменника Володимира Арсенєва.

Жахлива книжка

Збірник страшних історій

У страшній-престрашній кімнаті на чорній-пречорній полиці лежала жахлива-прежахлива книжка... У ній вісім страшно напружених історій про всякі містичні, часом потойбічні й геть несподівані явища та події. Читайте оповідання Мії Марченко, Володимира Арсенєва, Лариси Андрієвської, Іванки Кравцової, Йожи Коцуна, Слави Світової, Юрія Нікітінського та Марії Артеменко.

